

Anzeigebblatt

für die Erzdiöcese Freiburg.

(Beilage zum Freiburger katholischen Kirchenblatt.)

Nro. 7.

Freiburg, den 18. April 1860.

IV. Jahrgang.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

PII.

DIVINA PROVIDENSIA

P A P A E I X.

LITTERAE APOSTOLICAE

**QUIBUS MAIORIS EXCOMMUNICATIONIS POENA INFLIGITUR INVASORIBUS ET USURPATORIBUS ALIQUOT
PROVINCiarUM PONTIFICIAE DITIONIS.**

Cum Catholica Ecclesia a Christo Domino fundata et instituta, ad sempiternam hominum salutem curandam perfectae societatis formam vi divinae suae institutionis obtinuerit, ea proinde libertate pollere debet ut in sacro suo ministerio obeundo nulli civili potestati subiaceat. Et quoniam ad libere, ut par erat, agendum iis indigebat praesidiis quae temporum conditioni ac necessitati congruerent; idcirco singulari prorsus divinae providentiae consilio factum est, ut cum Romanum corruit Imperium et in plura fuit regna divisum, Romanus Pontifex, quem Christus totius Ecclesiae suae caput centrumque constituit, civilem assequeretur principatum. Quo sane a Deo ipso sapientissime consultum est ut in tanta temporalium Principum multitudine ac varietate Summus Pontifex illa frueretur politica libertate, quae tantopere necessaria est ad spiritualem suam potestatem auctoritatem et jurisdictionem toto orbe absque ullo impedimento exercendam. Atque ita plane decebat, ne catholico orbi ulla oriretur occasio dubitandi, impulsu fortasse civilium potestatum, vel partium studio duci quandoque posse in universali procuratione gerenda Sedem illam, ad quam *propter potiore[m] principalitatem necesse est omnem Ecclesiam convenire.*

Facile autem intelligitur quemadmodum ejusmodi Romanae Ecclesiae Principatus, licet suapte natura temporalem rem sapiat, spiritualem tamen induat indolem vi sacrae, quam habet, destinationis, et arctissimi illius vinculi quo cum maximis Rei Christianae rationibus coniungitur. Quod tamen nil impedit quominus ea omnia, quae ad temporalem quoque populorum felicitatem conducunt, perfici queant, quemadmodum gesti a Romanis Pontificibus per tot saecula civilis regiminis historia luculentissime testatur.

Cum porro ad Ecclesiae bonum et utilitatem respiciat Principatus de quo loquimur, mirum non est quod Ecclesiae ipsius hostes persaepe illum convellere et labefactare multiplices insidiarum et conatuum genere contenderint: in quo tamen nefaria illorum molimina, Deo Ecclesiam suam, jugiter adjuvante, in irritum serius ocius ceciderunt. Iam vero novit universus orbis quomodo luctuosis hisce temporibus infestissimi Catholicae Ecclesiae et hujus Apostolicae Sedis osores *ab ominabiles facti in studiis suis, ac loquentes in hypocrisis mendacium* hanc ipsam Sedem, proculcatis divinis humanisque juribus, civili, quo potitur, Principatu spoliare nequiter adnitantur, idque assequi studeant non manifesta quidem, uti alias, aggressionem, armorumque vi, sed falsis aequae ac perniciosae principum callide inductis, ac popularibus motibus majestose excitatis. Neque enim erubescunt nefandam populis suadere rebellionem contra legitimos principes, quae ab Apostolo clare aperteque damnatur ita docente: *Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit. Non est enim potestas nisi a Deo: quae autem sunt, a Deo ordinatae sunt. Itaque qui resistit potestati, Dei ordinationem irsistit. Qui autem resistunt ipsi sibi damnationem acquirunt.** Dum vero pessimi istiusmodi veteratores temporalem Ecclesiae dominationem aggrediuntur, ejusque venerandam auctoritatem despiciunt, eo impudentiae deveniunt, ut suam in Ecclesiam ipsam reverentiam et obsequium palam

*) S. Paul. Ep. ad Rom. c. XIII. v. 1 et seq.

iactare non desinant. Atque illud vel maxime dolendum, quod tam prava agendi ratione sese polluerit non nemo etiam ex iis, qui, uti Catholicae Ecclesiae filii, in ipsius tutelam atque praesidium impendere debent auctoritatem, qua in subiectos sibi populos potiuntur.

In subdolis ac perversis, quas lamentamur, machinationibus praecipuam habet partem Subalpinum Gubernium, a quo pridem omnes norunt quanta et quam deploranda eo in Regno damna ac detrimenta Ecclesiae ejusque juribus, sacrisque Ministris fuerint inlata, de quibus in Consistoriali potissimum Allocutione die XXII Januarii MDCCCLV habita vehementer doluimus. Post despectas hactenus Nostras ea de re justissimas reclamaciones Gubernium ipsum eo temeritatis modo progressum est ut ab irroganda universali Ecclesiae injuria minime abstinuerit, civilem impetens Principatum, quo Deus hanc B. Petri Sedem instructam voluit ad apostolici ministerii libertatem, uti animadvertimus, tuendam atque servandam. Primum sane ex manifestis aggressionis indiciis prodiit quum in Parisiensi Conventu, anno 1856 acto, ex parte ejusdem Subalpini Gubernii inter hostiles nonnullas expositiones speciosa quaedam ratio proposita fuit ad civile Romani Pontificis dominium infirmandum, et ad Ipsius Sanctaeque hujus Sedis auctoritatem imminuendam. Ubi vero superiore anno Italicum exarsit bellum inter Austriae Imperatorem, et foederatos invicem Imperatorem Galliarum ac Sardiniae Regem, nihil fraudis nihil sceleris praetermissum est, ut Pontificiae Nostrae Ditionis populi ad nefariam defectionem modis omnibus impellerentur. Hinc instigatores missi, pecunia largiter effusa, arma suppeditata, incitamenta pravis scriptis et ephemeridis admota, et omne fraudum genus adhibitum vel ab illis, qui ejusdem Gubernii legatione Romae fungentes, nulla habita gentium juris honestatisque ratione, proprio munere perperam abutebantur ad tenebricosas molitiones in Pontificii Nostrii perniciem agendas.

Oborta deind in nonnullis Ditionis Nostrae Provinciis, quae dudum occulte comparata fuerat, seditione, illico per fautores Regia Dictatura proclamata est, statimque a Subalpino Gubernio Commisarii adlecti, qui, alio etiam nomine postea appellati, provincias illas regendas sumerent. Dum haec agerentur, Nos gravissimi officii Nostri memores non praetermissimus binis Nostris Allocutionibus die XX Junii et XXVI Septembris superiore anno habitis de violato civili hujusce S. Sedis principatu altissime conqueri, simulque violatores serio monere de censuris ac poenis per canonicas sanctiones inflictis, in quas ipsi proinde misere inciderant. Existimandum porro erat, patratae violationis auctores per iteratas Nostras monitiones ac querelas ab iniquo proposito destituros; praesertim cum universi Catholici Orbis sacrorum Antistites, et fideles cujusque ordinis, dignitatis, et conditionis eorum curae commissi suas nostris expostulationibus adiungentes unanimi alacritate Nobiscum hujus Apostolicae Sedis, et universalis Ecclesiae justitiaeque causam propugnandam susceperint, cum optime intelligerent, quantopere civilis, de quo agitur, principatus ad liberam supremi Pontificatus jurisdictionem intersit. Verum (horrescentes dicimus!) Subalpinum Gubernium non sola Nostra monita, querelas, et ecclesiasticas poenas contempsit, sed etiam in sua persistens improbitate, populari suffragio pecuniis, minis, terrore aliisque callidis artibus contra omne jus extorto, minime dubitavit commemoratas Nostras Provincias invadere, occupare, et in suam potestatem dominationemque redigere. Verba quidem desunt ad tantum improbandum facinus, in quo plura et maxima habentur facinora. Grave namque admittitur sacrilegium, quo una simul aliena jura contra naturalem divinamque legem usurpantur, omnis justitiae ratio subvertitur, et cujusque civilis Principatus ac totius humanae Societatis fundamenta penitus evertuntur.

Cum igitur ex una parte non sine maximo animi Nostri dolore intelligamus, irritas futuras novas expostulationes apud eos qui *velut aspides surdae obturantes aures suas* nihil hucusque monitis ac questibus Nostris commoti sunt; ex altera vero parte intime sentiamus quid a Nobis in tanta rerum iniquitate omnino postulet Ecclesia hujusque Apostolicae Sedis ac totius Catholici Orbis causa, improborum hominum opera tam vehementer oppugnata, idcirco cavendum Nobis est ne diutius cunctando gravissimi officii Nostri muneri deesse videamur. Eo nempe adducta res est ut illustribus Praedecessorum Nostrorum vestigiis inhaerentes suprema illa auctoritate utamur, qua cum solvere, tum etiam ligare Nobis divinitus datum est; ut nimirum debita in sontes adhibeatur severitas, eaque salutari ceteris exemplo sit.

Itaque post Divini Spiritus lumen privatis publicisque precibus imploratum, post adhibitum selectae VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalium Congregationis consilium, Auctoritate Omnipotentis Dei et Ss. Apostolorum Petri et Paulli ac Nostra denuo declaramus, eos omnes, qui nefariam in praedictis Pontificiae Nostrae Ditionis Provinciis rebellionem et earum usurpationem, occupationem, invasionem, et alia hujusmodi, de quibus in memoratis Nostris, Allocutionibus die XX Junii et XXVI Septembris superioris anni conquesti sumus, vel eorum aliqua perpetrarunt itemque ipsorum mandantes, fautores, adiutores, consiliarios, adhaerentes, vel alios quoscumque praedictarum rerum executionem quolibet praetextu et quovis modo procurantes, vel per se ipsos exequentes, Majorem Excommunicationem, aliasque censuras ac poenas ecclesiasticas a Ss. Canonibus, Apostolicis Constitutionibus, et Genera-

lium Conciliorum, Tridentini praesertim (Sess. XXII. Cap. XI de reform.) Decretis inflictas incurrisse: et si opus est, de novo Excommunicamus, et Anathematizamus, item declarantes, ipso omnium et quorumcumque privilegiorum, gratiarum, et indulgiorum sibi a Nobis, seu Romanis Pontificibus Praedecessoribus Nostris, quomodolibet concessorum amissionis poenas eo ipso pariter incurrisse; nec a censuris hujusmodi a quoquam, nisi a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente (praeterquam in mortis articulo, et tunc cum reincidentia in easdem censuras eo ipso quo convaluerint) absolvi ac liberari posse; ac insuper inhabiles et incapaces esse qui absolutionis beneficium consequantur, donec omnia quomodolibet attentata publice retractaverint, revocaverint, cassaverint, et aboleverint, ac omnia in pristinum statum plenarie et cum effectu redintegraverint, vel alias debitam et condignam Ecclesiae, ac Nobis, et huic Sanctae Sedi satisfactionem in praemissis praestiterint. Idcirco illos omnes, etiam specialissima mentione dignos, nec non illorum successores in officiis a retractione, revocatione, cassatione et abolitione omnium ut supra attentatorum per se ipsos facienda, vel alias debita et condigna Ecclesiae, ac Nobis, et dictae S. Sedi satisfactione realiter et cum effectu in eisdem praemissis exhibenda, praesentium Litterarum, seu alio quocumque praetextu, minime liberos et exemptos, sed semper ad haec obligatos fore et esse, ut absolutionis beneficium obtinere valeant, earundem tenore praesentium decernimus et pariter declaramus.

Dum autem hanc muneris Nostrae partem, tristi Nos urgente necessitate, moerentes implemus, minime obliviscimur, Nosmetipsos Illius hic in terris vicariam operam agere, qui *non vult mortem peccatoris, sed ut convertatur et vivat*; quique in mundum venit quaerere, et salvum facere quod perierat. Quapropter in humilitate cordis Nostrae ferventissimis precibus Ipsius misericordiam sine intermissione imploramus et exposcimus, ut eos omnes, in quos ecclesiasticarum poenarum severitatem adhibere coacti sumus divinae suae gratiae lumine propitius illustret, atque omnipotenti sua virtute de perditionis via ad salutis tramitem reducat.

Decernentes, praesentes, Litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod praefati, et alii quicumque in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, cujusvis status, gradus, ordinis, praeceminentiae et dignitatis existant, seu alias specifica et individua mentione expressione digni illis non consenserint, sed ad ea vocati, citati et auditi, causaeque, propter quas praesentes emanaverint, sufficienter adductae, verificatae, et justificatae non fuerint, aut ex alia qualibet causa, colore, praetextu, et capite, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, aut intentionis Nostrae, vel interesse habentium consensus, ac alio quocumque defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas a peritiois oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concessio, et emanato, quempiam in iudicio, vel extra illud uti, seu juvari ullo modo posse; sed ipsas praesentes Litteras semper firmas, validas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter, et inconcusse observari: sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, et S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, et Sedis praedictae Nuncios, aliosve quoslibet quacumque praeceminentia et potestate fungentes, et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari, et definiri debere; ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus praemissis, et quatenus opus sit, Nostra et Cancellariae Apostolicae regula de jure quaesito non tollendo, aliisque Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, nec non quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, ac usibus, et styli etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, et Litteris Apostolicis praedictis, aliisque quibuslibet Personis, etiam quacumque ecclesiastica vel mundana dignitate fulgentibus, et alias quomodolibet qualificatis, et specialem expressionem requirentibus sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis Decretis, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, et consistorialiter, et alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, editis, factis ac pluries iteratis et quantiscumque vicibus approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nil penitus omissis, et forma in illis tradita observata, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, et derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque non obstantibus.

Cum autem eadem praesentes Litterae ubique, ac praesertim in locis, in quibus maxime opus esset, neque-

ant tute publicari, uti notorie constat, volumus illas, seu earum exempla ad valvas Ecclesiae Lateranensis, et Basilicae Principis Apostolorum, nec non Cancellariae Apostolicae, Curiaeque Generalis in Monte Citatorio, et in Acie Campi Florae de Urbe, ut moris est, affigi et publicari, sicque publicatas et affixas omnes et singulos, quos illae concernunt, perinde arctare, ac si unicuique eorum nominatim et personaliter intimatae fuissent.

Volumus autem ut earundem Litterarum Transumptis, seu Exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii Publici subscriptis, et sigillo alicujus Personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum et gentium tam in judicio, quam extra illud ubique adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, ac si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die XXVI Martii Anno MDCCCLX.

Pontificatus Nostri Anno Decimo Quarto. Loꝛco Sigilli

PIUS PP. IX.

Anno a Nativitate Domini MDCCCLX. Indict. III. die vero 20. Martii Pontificatus SSmi in Christo Patris et Domini Nostri Domini PII divina providentia PAPAE NONI Anno XIV. praesentes Litterae Apostolicae affixae et publicatae fuerunt ad valvas Basilicarum Lateranensis et Vaticanae, Cancellariae Apostolicae, ac Magnae Curiae Innocentianae atque in Acie Campi Florae per me Aloisium Serafini Apost. Curs.

Philippus Ossani Magis. Curs.

17. Die Beerdigung ungetaufter, todtgeborner Kinder betr.
Nro. 2760. An sämtliche Erzbischöfliche Decanate zur Eröffnung an den Curatelern:
Wir bringen in Erinnerung, daß nach der Ritualvorschrift ungetaufter, todtgeborene Kinder ohne die Feierlichkeit des katholischen Begräbnisritus — im Stillen — zu beerdigen sind. „Infantes. absque baptismo defuncti . . . absque ullis Ceremoniis, et in silentio, inhumandi sunt.“ Uebrigens ist dem Priester gestattet, die Leiche im Talar zu begleiten und nach der Beerdigung ein Gebet für die Verstorbenen auf dem Gottesacker zu beten.

Freiburg den 12. April 1860.

Das Erzbischöfliche Ordinariat.

Wiederbesetzung der Stadtpfarrei Trochtelfingen.

Die vacante Stadtpfarrei Trochtelfingen, womit ein Vicariat verbunden ist, kann wieder besetzt werden. Die Kompetenten haben binnen 4 Wochen ihre mit den üblichen Attesten belegten Wittgesuche um Präsentation bei der Fürstl. Fürstenbergschen Domänenkanzlei in Donaueschingen einzureichen.

Freiburg den 12. April 1860.

Besetzungen der Vicare und Pfarrverweser.

Am 3. April: Vicar Zängler in Griesen als Hilfspriester nach Obereggingen.

Vermischtes.

Milde Gaben

für das Armenkinderhaus in Walldürn.

Decanat Waibstadt: Balzfeld 2 fl. 46 kr.; Bargen 2 fl.; Dielheim 5 fl.; Grombach mit Filial 3 fl.; Hafmersheim 5 fl. 10 kr.; Hilsbach 10 fl. 12 kr.; Mauer 3 fl.; Mühlhausen 7 fl.; Neunkirchen 3 fl. 24 kr.; Ober- und Untergimpern 11 fl. 52 kr.; Riehen 1 fl. 10 kr.; Rothenberg 1 fl.; Schluchtern 2 fl. 9 kr.; Siegelbach mit Filial 3 fl. 45 kr.; Sinsheim 20 fl. 35 kr.; Spechbach 3 fl.; Steinsfurth 1 fl. 18 kr.; Zuzenhausen 1 fl. 8 kr. Zusammen 88 fl. 9 kr.
Decanat Mosbach: Alfels 2 fl. 42 kr.; Billigheim 10 fl. Dallau 3 fl.; Eberbach 3 fl. 24 kr.; Herbolzheim 1 fl. 10 kr.; Lohrbach 1 fl.; Mosbach 11 fl. 12 kr.; Neckarelz 51 fl. 53 kr.; Neudenau 73 fl. 46 kr.; Neckargerach 6 fl. 24 kr.; Ober- Mittel- und Untersefflenz 12 fl. 30 kr.; Mittersbach 2 fl. 35 kr.; Stein a. Kocher 54 fl. 47 kr.; Strümpfelbrunn 30 kr.; Waldmühlbach 8 fl. 6 kr. B. Geistl. 26 fl. 20 kr. Zus. 268 fl. 49 kr.
Beiträge zur Rettung sittlich verwahrloster Kinder:
Decanat Ottersweier: Bühlertal 5 fl.; Sandweier 10 fl. 10 kr.; Ottersweier 5 fl. 39½ kr.; Illenau 5 fl. 25 kr.;

Sandweier 10 fl.; Großweier 1 fl. 2 kr.; Bühlertal 10 fl.; Stollhofen 1) von der Gemeinde 12 fl. 49 kr., 2) des Herrn Pfr. R. Strathaus persönl. Beitrag 3 fl. zus. 15 fl. 49 kr.; Ulm, Bl. D., 1) von der Gemeinde 3 fl. 12 kr.; 2) des Hrn. Pfr. D. Dchs pers. Beitrag 3 fl. zus. 6 fl. 12 kr.; Gams- hurst 1) von der Gemeinde 5 fl., 2) des Herrn Pfr. Kubn pers. Beitrag 4 fl. 53 kr. zus. 9 fl. 53 kr.; Achern 12 fl. 48 kr.; Oberachern 14 fl.; Fautenbach 9 fl.; Söllingen, 1) von der Gemeinde 1 fl. 5 kr., 2) des Hrn. Pfr. H. Ruff 2 fl. zus. 3 fl. 5 kr.; Neuweier, 1) von der Gemeinde 4 fl. 42 kr., 1) des Hrn. Benef. Mich. Köhr pers. Beitrag 1 fl. zus. 5 fl. 42 kr.; Honau 16 fl. 26 kr.; Casbach 5 fl. 27 kr.; Un- zhurst 10 fl.; Sinzheim 11 fl. 18 kr.; Ulm, Bl. B., 1) außer verschiedenen Naturalien an Geld 5 fl. 48 kr., 2) des Herrn Pfr. Wagon pers. Beitrag 2 fl. zus. 7 fl. 48 kr.; Hügelshelm 1) von der Gemeinde 3 fl. 48 kr., 2) des Hrn. Pfr. Neusch pers. Beitrag 2 fl. zus. 5 fl. 48 kr.; Rappeltwindel, 1) von der Gemeinde 33 fl. 28 kr., 2) des Hrn. Pfr. Schoner pers. Beitrag 2 fl. zus. 35 fl. 28 kr.; Unzhurst 7 fl.; Sinzheim 17 fl. 3 kr.; Steinbach 18 fl. 12 kr. Summa 258 fl. 25½ kr.